

Obraćanje prvog zamjenika Visokog predstavnika Larry Butlera na regionalnom investicijskom forumu BiH

Dame i gospodo,

Današnja konferencija mogla bi biti neprocjenjivo značajna spona između onih koji donose bogatstvo i onih koji donose zakone.

Ovaj skup daje izuzetno važnu priliku da se promijene mišljenja, prakse i stavovi koji, u mnogim slučajevima, neizostavno moraju biti promijenjeni.

Nadam se da nećemo propustiti tu priliku tijekom današnje diskusije.

Najprije ću vam reći dobre vijesti:

Poslovno okruženje u BiH je znatno bolje nego što je bilo čak i prije samo tri ili četiri godine.

Svi glavni ekonomski pokazatelji kreću se u pravom smjeru. Inflacija je i dalje neznatna, stopa izvoza raste brže nego stopa uvoza, porasla je stopa izravnih stranih ulaganja, industrijska proizvodnja je porasla. Prema predviđanjima, ovogodišnji porast bruto domaćeg dohotka (GDP) mogao bi biti najbrži u cijeloj Jugoistočnoj Europi.

Ovako optimistični rezultati odraz su stvarnog napretka postignutog u zakonodavnom i administrativnom okruženju.

Ranije izdijeljen i neučinkovit carinski sustav ujedinjen je pod Upravom za neizravno oporezivanje koja trenutno vrši pripreme za uvođenje PDV-a početkom 2006. godine, korak koji

će u značajnoj mjeri pomoći da se smanji siva ekonomija i dodatno unaprijedi sustav ubiranja javnih prihoda.

Što se tiče propisa kojima se regulira sektor javnih i komunalnih usluga, zemlja je na dobrom putu da ispoштуje međunarodne standarde u ovoj oblasti. Reforma bankarskog sektora, koja je započela krajem 90-tih godina, stvorila je i održava dinamičan finansijski sektor koji sada usmjerava sredstva u perspektivna mala i srednja poduzeća.

Niz detaljno urađenih revizija, nakon kojih je uslijedio niz odgovarajućih novih zakona, omogućio je značajan napredak u oblasti upravljanja poduzećima u BiH. Ranije je situacija u ovoj oblasti bila izuzetno loša, ali sada se stvari postupno popravljaju. Ukoliko se ovaj trend nastavi, velika javna poduzeća preuzet će ulogu koju nose i u drugim gospodarstvima, kao pokretači razvoja.

Ambiciozan projekt koji za cilj ima da se pojednostavi i učini učinkovitijim proces registracije poduzeća sada je u finalnoj fazi provedbe, dok su pri osnovnim sudovima formirana gospodarska vijeća specijalizirana za privredno parničenje, sa zadatkom da riješe veliki broj nagomilanih neriješenih predmeta.

A sada neke manje dobre vijesti.

Stvari bi mogle i trebale biti znatno bolje.

Razlog zbog kojeg situacija nije znatno bolja je nepostojanje jasne političke vizije.

A to je problem kojim se možemo pozabaviti na veoma učinkovit način upravo na ovoj konferenciji.

Poslovno okruženje moglo bi biti privlačnije; izvoz bi mogao biti jači; industrijska proizvodnja bi mogla biti veća. I, prije svega, moglo bi biti više novih radnih mjesta.

Rezultati su do sada bili dobri, ali nisu bili optimalni, a

razlog tome leži u činjenici da neki politički čelnici, izgleda, nisu shvatili koje je temeljno načelo moderne politike.

To je gospodarstvo, naravno.

Evo nekih primjera.

Vlada RS odbija dati svoj pristanak državi da izdaje obveznice kako bi izmirila dugovanja po osnovi stare devizne štednje, sukladno odluci Povjerenstva za ljudska prava pri Ustavnom sudu.

To predstavlja veliku zapreku u nastojanjima da se eliminiira za ekonomiju štetna neizvjesnost koju stvaraju neizmirena potraživanja prema tijelima vlasti zbog gubitaka nastalih početkom 90-tih godina. Osim toga, RS još uvijek nije osigurala sredstva za vlastitu agenciju koja radi na verifikaciji stare devizne štednje, što predstavlja još jednu zapreku koja onemogućava brzo rješavanje kroničnog ekonomskog problema.

Velika poboljšanja u bankarskome sektoru u BiH proširila su se u svaki drugi segment ekonomije. Krajnji rezultat je više radnih mjesta i veći životni standard. Ali i ovdje, također, postoje opstrukcije prouzročene nedostatkom vizije. Do sada se Banja Luka protivila prijedlogu Centralne banke da pod svoje okrilje uzme entitetske agencije za bankarstvo. Kako jedinstven ekonomski prostor polako postaje realnost, ne postoji sustavni argument za očuvanje dva odvojena regulativna tijela. Agencije su se herojski borile u bici protiv pranja novca, crnog tržišta i mreža potpore ratnim zločincima, i zbog toga su platile cijenu, u pogledu fizičkog zastrašivanja. Centraliziranje ove regulativne funkcije dokazan je način da se potpuno eliminiira mogućnost kriminalaca da zastrašuju regulativna tijela te da se osigura neovisnost regulativnih tijela. Politički otpor centralizaciji samo dovodi do toga da se zapitamo koji su stvarni motivi iza ovog protivljenja.

U drugim segmentima postoje ohrabrujući znaci pozitivnije i konstruktivnije političke atmosfere.

Ministarstvo pravde BiH završava proces prikupljanja komentara, kako javnosti tako i stručnjaka, u svezi s nacrtom Zakona o obligacijskim odnosima, koji će sljedeće godine ići u javnu raspravu. Time će BiH dobiti moderan poslovni zakon koji će omogućiti investicije i otvaranje radnih mjesta u gospodarskome okruženju 21. stoljeća.

Iako Ured za statistiku BiH još uvijek nije dobio opsežnu potporu koju mora dobiti od entitetskih agencija kako bi potencijalnim investitorima mogao dostaviti potrebne informacije, postoje pokazatelji da će se ova suradnja uskoro realizirati u potpunosti zahvaljujući velikom napretku koji je ostvaren prošloga petka.

Vjerujem da će se ova konferencija pokazati izuzetno uspješnom ukoliko tvorci bogatstva uspiju uvjeriti kreatore politike da se obavežu da će realizirati pregršt inicijativa koje će u značajnoj mjeri poboljšati poslovno okruženje u BiH.

Inicijative koje sam već spomenuo predstavljaju dobru polaznu točku.

- BiH mora usvojiti Zakon o obligacijskim odnosima do polovice 2006. godine;
- Ured za statistiku BiH mora biti u mogućnosti ulagačima ponuditi sve potrebne informacije, uz punu suradnju svojih entitetskih partnera, također do polovice sljedeće godine;
- Entitetske agencije za bankarstvo moraju biti ujedinjene pod okriljem Centralne banke do polovice 2006. godine.
- Vlada RS mora osigurati sredstva za verifikaciju stare devizne štednje i mora pristati na izdavanje državnih obveznica za izmirenje dugovanja po osnovi stare devizne štednje, kako bi Zakon o staroj deviznoj štednji mogao biti proveden do 20. studenoga.

Nijedan od ovih zadataka nije pretjerano mukotrpan; svaki će donijeti konkretne i temeljne koristi građanima.

Situacija u BiH se popravljja, ali to se mora događati brže. Građani ove zemlje su već dovoljno dugo morali trpiti nevolje. Mnogo je toga učinjeno kako bi se stvorila infrastruktura potrebna za privlačenje ulaganja i otvaranje radnih mjesta. Na pravom smo putu – ali se moramo brže kretati tim putem.

Ako tvorci bogatstva ostvare učinkovitu i uspješnu komunikaciju s kreatorima politike na ovoj konferenciji, vjerujem da možemo osigurati stvarni napredak u poslovnom okruženju.

Nemojte propustiti ovu priliku.

Hvala.